

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 365/08-13

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 5. novembra 2008 predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKČIA] zastúpenej advokátkou [REDAKČIA], Advokátska kancelária, [REDAKČIA] [REDAKČIA], vo veci namietaného porušenia jej základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Obvodného pozemkového úradu v Dunajskej Strede a jeho rozhodnutím č. k. D/2007/00344-3 z 11. januára 2007, postupom Krajského súdu v Trnave a jeho rozsudkom č. k. 32 Sp 7/2007-19 2007200054 zo 16. mája 2007 a rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1 Sžo 120/2007 z 27. mája 2008 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDAKČIA] o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 27. augusta 2008 (po doplnení 29. septembra 2008 a 16. októbra 2008) doručená sťažnosť [REDAKČIA] [REDAKČIA] (ďalej len „sťažovateľka“), zastúpenej

advokátkou [REDACTED] Advokátska kancelária, [REDACTED], vo veci namietaného porušenia jej základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Obvodného pozemkového úradu v Dunajskej Strede (ďalej len „pozemkový úrad“) a jeho rozhodnutím č. k. D/2007/00344-3 z 11. januára 2007, postupom Krajského súdu v Trnave (ďalej len „krajský súd“) a jeho rozsudkom č. k. 32 Sp 7/2007-19 2007200054 zo 16. mája 2007 a rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 1 Sžo 120/2007 z 27. mája 2008.

Z obsahu sťažnosti okrem iného vyplýva:

„Navrhovateľka [REDACTED]... sa domáhala v zákonnej lehote na Obvodnom pozemkovom úrade v Dunajskej Strede o navrátenie vlastníctva podľa § 2 ods. zákona č. 503/2003 Z. z o navrátenie vlastníctva k pozemkom v znení neskorších predpisov, na navrátenie vlastníctva..., ktoré vlastnila pozemnoknižná vlastníčka [REDACTED], r. Grosz. Poručiteľka [REDACTED], vlastnoručne spísaným testamentom prenechala uvedené pozemky navrhovateľke.

Obvodný pozemkový úrad navrhovateľke uplatnený nárok k predmetným pozemkom rozhodnutím č. D/2007/0034-3 z 11. 01. 2007 zamietol, s odôvodnením, že navrhovateľka nepredložila závet, prejednaný v dedičskom konaní alebo závet opatrený iným štátnym orgánom.

S názorom Obvodného pozemkového úradu sa stotožnil Krajský súd v Trnave a rozhodnutím č. k. 32 Sp 7/2007-19 2007200054 zo dňa 16. 05. 2007.

Proti uvedenému rozhodnutiu sa navrhovateľka odvolala v zákonnej lehote na Najvyšší súd SR, ktorý rozsudkom č. 32 Sp/7/2007-38 zo dňa 16. 06. 2008 doručeného 07. 07. 2008 napadnutý rozsudok Krajského súdu v Trnave potvrdil.

Navrhovateľka rozhodnutím krajského súdu a rozhodnutím najvyššieho súdu vidí porušenie základných ľudských práv na spravodlivé rozhodnutie a to z dôvodu, že súdy požadovali od navrhovateľky predložiť rozhodnutie notára o prejednaní dedičstva, ktorým navrhovateľka mala nadobudnúť dedičstvo na základe testamentu, i keď takéto rozhodnutie nebolo v jej silách nadobudnúť.

Poručiiteľka [REDAKOVANÉ] bola počas vojny v zahraničí a umrela 07. 07. 1945 v Rakúsku.

V Rakúsku neboli predmetom dedičstva pozemky na území býv. ČSSR. Navrhovateľka v čase neslobody nemala možnosť vycestovať na dedičské konanie, o prebehnutí dedičského konania a speňažení dedičstva sa dozvedela len po niekoľkých rokoch. Pozemky poručiiteľky boli skonfiškované v čase totalitného režimu a preto nemohli byť prejednané ani na území bývalej ČSSR.

Navrhovateľka sa neskôr pokúsila v dedičskom konaní prejednať znovu objavené dedičstvo, avšak notársky úrad v Šamoríne vydal len úradný záznam č. 10 d/704/2008 Dnot 22/2008 zo dňa 27. 02. 2008, v ktorom skonštatoval, že na základe predložených listín prichádza do úvahy ako jediný dedič navrhovateľka [REDAKOVANÉ].

Vo veci príslušný súdny komisár nemohol vydať osvedčenie o dedičstve, pretože na pozemnoknižných listinách bola vyznačená konfiškácia pozemkov, a tým, predmet dedičstva prešiel do vlastníctve štátu, a neskôr do vlastníctva bývalého riaditeľa pozemkového úradu v Dunajskej Strede.

Podľa názoru navrhovateľa je v rozpore s princípom materiálne chápaného práva na súdnu ochranu, požadovať od účastníka fyzické predloženie dôkazu, (dedičské rozhodnutie), ktoré obstaráť nemôže, hoci sa o to snažil. Z tohto hľadiska najvyšší súd predmetnú vec vôbec neskúmal, hoci súčasťou práva na súdnu ochranu a spravodlivý proces je, aby súd vo veci na skutkový stav aplikoval platný a účinný právny predpis v zmysle zásady iura novit curia a starostlivo sa zaoberal vecou tak, aby poskytol účinnú právnu ochranu (II. ÚS 71/97, III. ÚS 64/00, IV. ÚS 77/02, II. ÚS 249/04).

Na základe uvedeného navrhujem, aby Ústavný súd Slovenskej republiky prerokoval sťažnosť [REDAKOVANÉ], vo veci namietaného porušenia základných práv na súdnu ochranu a na spravodlivý proces podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 v spojení s čl. 142 ods. 3 Ústavy SR a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudok Najvyššieho súdu SR v konaní vedenom pod sp. zn. 32 Sp/7/2007-38 zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie

advokátke [REDAKOVANÉ] priznal úhradu trov právneho zastupovania...“

Podaním doručeným ústavnému súdu 29. septembra 2008 sťažovateľka doplnila svoju sťažnosť takto:

„Sťažovateľka svoje podanie na Ústavný súd rozširuje aj sťažnosť proti Obvodnému pozemkovému úradu v Dunajskej Strede v konaní č. D/2007/00344-3 a Krajskému súdu v Trnave v konaní vedeného pod č. 32 Sp/7/2007-19 2007200054.

Porušenie čl. 46 ods. 1 Ústavy SR vidí sťažovateľka v tom, že v konaniach Obvodný pozemkový úrad v Dunajskej strede, Krajský súd v Trnave a Najvyšší súd SR požadovali od sťažovateľky rozhodnutie o prejednaní dedičstva, resp. testament potvrdený doložkou notára, alebo iného štátneho orgánu.

Taký štátny orgán, ktorý vlastnoručne spísaný testament potvrdzuje neexistuje, ani notár vlastnoručne spísaný závet nepotvrdzuje.

Prejednať dedičstvo, predmetom ktorého je skonfiškovaný majetok, nepripúšťa právny poriadok, pretože predmet dedičstva je vo vlastníctve štátu a nie už vo vlastníctva poručiteľa.

Z uvedeného dôvodu prejednanie dedičstva nebolo v silách sťažovateľa dosiahnuť a preto nebolo možné ani úspešnosť o navrátenie vlastníctva odvíjať požadovaním dedičského rozhodnutia.

Sťažovateľka úmrtným listom poručiťky preukázala, že poručiťka umrela v Rakúsku, kde v čase totality bolo vylúčené, aby sa sťažovateľka mohla zúčastniť na dedičskom konaní a uplatniť v ňom prejednanie skonfiškovaného majetku na Slovensku.

Požadovaním dedičského rozhodnutia Obvodným úradom v Dunajskej Strede, Krajským súdom v Trnave, Najvyšším súdom SR sa odňalo právo sťažovateľky na spravodlivé rozhodnutie vo veci navrátenia vlastníctva.

Porušenie čl. 48 ods. 2 v spojení s čl. 142 ods. 3 Ústavy sťažovateľka týmto berie späť...“

II.

Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Skúma pritom tak všeobecné, ako aj osobitné náležitosti návrhu (sťažnosti) podľa ustanovenia § 49 až § 56 zákona o ústavnom súde vrátane okolností, ktoré by mohli byť dôvodom na jeho odmietnutie.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený. Ak ústavný súd navrhovateľa na také nedostatky upozornil, uznesenie sa nemusí odôvodniť.

Pri prerokovaní časti sťažnosti, ktorou sťažovateľka namietala porušenie základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom pozemkového úradu a jeho rozhodnutím č. k. D/2007/00344-3 z 11. januára 2007 a postupom krajského súdu a jeho rozsudkom č. k. 32 Sp 7/2007-19 2007200054 zo 16. mája 2007, ústavný súd vychádzal z princípu subsidiarity zakotveného v čl. 127 ods. 1 ústavy. Toto ustanovenie limituje hranice právomoci ústavného súdu a všeobecných

súdov rozhodujúcich v občianskoprávných a trestnoprávných veciach, a to tým spôsobom, že ochrany základného práva a slobody sa na ústavnom súde možno domáhať v prípade, ak takúto ochranu nemôžu poskytnúť všeobecné súdy.

Ako vyplýva z obsahu sťažnosti a jej príloh, sťažovateľka v rámci právnych prostriedkov, ktoré jej poskytuje Občiansky súdny poriadok v rámci piatej časti pojednávajúcej o správnom súdnictve, žiadala o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia pozemkového úradu. Výsledkom jej návrhu bol rozsudok krajského súdu č. k. 32 Sp 7/2007-19 2007200054 zo 16. mája 2007, ktorý potvrdil napadnuté rozhodnutie pozemkového úradu č. D 2007/00344-3 z 11. januára 2007. V prípade krajského súdu išlo o rozhodnutie súdu prvého stupňa, proti ktorému bolo prípustné odvolanie. Sťažovateľka toto svoje právo využila, odvolanie podala a v rámci odvolacieho konania najvyšší súd rozsudkom sp. zn. 1 Sžo 120/2007 z 27. mája 2008 rozsudok krajského súdu potvrdil.

Je nepochybné, že právomoci ústavného súdu vo vzťahu k rozhodnutiu pozemkového úradu jednoznačne predchádzala právomoc všeobecných súdov, pričom právo najvyššieho (odvolacieho) súdu preskúmať na základe podaného odvolania rozsudok krajského súdu a poskytnúť tak ochranu sťažovateľkiným právam vylučuje právomoc ústavného súdu bezprostredne preskúmať prvostupňové rozhodnutie krajského súdu v sťažovateľkinej veci.

Vzhľadom na uvedené bolo potrebné sťažnosť v tejto časti odmietnuť pre nedostatok právomoci ústavného súdu na jej prerokovanie (obdobne napr. IV. ÚS 405/04, III. ÚS 133/05, III. ÚS 208/08).

Vo zvyšnej časti sťažnosti sťažovateľka namietala porušenie základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru rozsudkom najvyššieho súdu sp. zn. 1 Sžo 120/2007 z 27. mája 2008 z dôvodu, že aj najvyšší súd od nej požadoval *„predložiť rozhodnutie notára o prejednaní dedičstva, ktorým navrhovateľka mala nadobudnúť dedičstvo na základe testamentu, i keď takéto rozhodnutie nebolo v jej silách nadobudnúť“*.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 46 ods. 4 ústavy podmienky a podrobnosti o súdnej a inej právnej ochrane ustanoví zákon.

Podľa čl. 51 ods. 1 ústavy domáhať sa práv uvedených v čl. 35, 36, 37 ods. 4, čl. 38 až 42 a čl. 44 až 46 tejto ústavy sa možno len v medziach zákonov, ktoré tieto ustanovenia vykonávajú.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

Podľa § 2 ods. 1 zákona č. 503/2003 Z. z. o navrátení vlastníctva k pozemkom a o zmene a doplnení zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 180/1995 Z. z. o niektorých opatreniach na usporiadanie vlastníctva k pozemkom v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 503/2003 Z. z.“) právo na navrátenie vlastníctva k pozemku podľa tohto zákona môže uplatniť oprávnená osoba, ktorá je občanom Slovenskej republiky s trvalým pobytom na jej území a ktorej pozemok prešiel na štát alebo na inú právnickú osobu v období od 25. februára 1948 do 1. januára 1990 (ďalej len „rozhodujúce obdobie“) spôsobom uvedeným v ustanovení § 3.

Podľa § 2 ods. 2 zákona č. 503/2003 Z. z. ak osoba, ktorej vlastníctvo k pozemku prešlo v rozhodujúcom období do vlastníctva štátu alebo inej právnickej osoby v prípadoch uvedených v ustanovení § 3, zomrela pred uplynutím lehoty uvedenej v ustanovení § 5 alebo ak bola pred uplynutím tejto lehoty vyhlásená za mŕtvu, sú oprávnenými osobami štátni občania Slovenskej republiky, fyzické osoby v tomto poradí:

a) dedič zo závetu, ktorý bol predložený v konaní o dedičstve, ktorý nadobudol celé dedičstvo,

b) dedič zo závetu, ktorý nadobudol dedičstvo, ale len v miere zodpovedajúcej jeho dedičskému podielu; to neplatí, ak dedičovi podľa závetu pripadli len jednotlivé veci alebo práva; ak bol dedič závetom ustanovený len k určitej časti pozemku, na ktorú sa vzťahuje povinnosť vydania, je oprávnený len k tejto časti pozemku,

c) deti a manžel osoby uvedenej v odseku 1, všetci rovným dielom; ak dieťa zomrelo pred uplynutím lehoty uvedenej v ustanovení § 5, sú na jeho mieste oprávnenými osobami jeho deti, a ak niektoré z nich zomrelo, jeho deti,

d) rodičia osoby uvedenej v odseku 1,

e) súrodenci osoby uvedenej v odseku 1, a ak niektorý z nich zomrel, sú na jeho mieste oprávnenými osobami jeho deti.

Podľa § 2 ods. 3 zákona č. 503/2003 Z. z. v prípadoch uvedených v ustanovení § 3 ods. 1 písm. j) sú oprávnenými osobami aj osoby tam uvedené; ustanovenia odseku 2 písm. c) až e) platia obdobne.

Z obsahu sťažnosti a jej príloh ústavný súd zistil, že vo veci sťažovateľky rozhodol pozemkový úrad rozhodnutím č. D/2007/00344-3 z 11. januára 2007 tak, že vyslovil, že sťažovateľka nespĺňa podmienky podľa § 2 ods. 2 písm. a) až e) zákona č. 503/2003 Z. z. na navrátenie vlastníctva alebo na priznanie práva na náhradu za konkrétne pozemky nachádzajúce sa v katastrálnom území Šamorín a Mliečno.

Proti rozsudku krajského súdu podala sťažovateľka v zákonnej lehote odvolanie, o ktorom rozhodol najvyšší súd rozsudkom sp. zn. 1 Sžo 120/2007 z 27. mája 2008 tak, že napadnuté rozhodnutie súdu prvého stupňa potvrdil.

Z obsahu rozsudku najvyššieho súdu vyplýva, že sťažovateľka v odvolaní proti prvostupňovému rozhodnutiu namietala, že pozemkový úrad a krajský súd pochybili pri posudzovaní závetu vlastnoručne napísaného poručiteľkou, keď ho vyhodnotili ako taký, ktorý nie je opatrený doložkou notára alebo iného kompetentného štátneho orgánu, a teda

nesplňa podmienky, ktoré ustanovuje § 2 ods. 2 zákona č. 503/2003 Z. z. V tejto súvislosti sťažovateľka uviedla, že dedičské konanie po nebohej, ktorá zomrela 7. júla 1945 v Rakúsku, prebehlo v čase totalitného režimu len v Rakúsku, predmetom dedenia boli len nehnuteľnosti nachádzajúce sa v Rakúsku, pričom ona a jej matka dedili bez účasti na dedičskom konaní. Z odôvodnenia rozsudku najvyššieho súdu ďalej vyplynulo, že sťažovateľka v odvolaní uviedla, že nehnuteľnosti po poručiťke, ktorých vrátenia sa domáha, „boli skonfiškované 12. 12. 1946 a rozhodnutím č. 114/113/48 z 29. 1. 1948, kedy sa viedlo konanie proti mŕtvej osobe“. Sťažovateľka sa súčasne domnievala, že pozemkový úrad nekonal vo veci nezaujato, keďže niektoré zo žiadaných nehnuteľností sú v súčasnej dobe vo vlastníctve bývalého riaditeľa tohto pozemkového úradu.

Najvyšší súd v namietanom rozsudku stručne uviedol obsah napadnutého rozsudku krajského súdu, zásadné argumenty sťažovateľky obsiahnuté v odvolaní, citoval relevantné právne predpisy vzťahujúce sa na danú vec, pričom vychádzajúc zo skutočností uvedených v odôvodnení rozsudku dospel k záveru o vecnej správnosti prvostupňového rozhodnutia.

Najvyšší súd svoje rozhodnutie, ktorým potvrdil napadnutý rozsudok krajského súdu, odôvodnil okrem iného takto:

«Pokiaľ navrhovateľka v konaní tvrdila, že je oprávnenou osobou podľa § 2 ods. 2 písm. b) reštitučného zákona a žiadané pozemky prešli na štát alebo inú právnickú osobu v rozhodnom období spôsobom ustanoveným v § 3, bolo jej povinnosťou podľa § 33 ods. 1 Správneho poriadku predložiť správnemu orgánu alebo mu navrhnúť také dôkazy, ktoré by spôsobom vylučujúcim akékoľvek pochybnosti jej tvrdenie potvrdzovali. Nesplnenie si tejto povinnosti malo za následok neunesenie dôkazného bremena spôsobujúce neprihliadnutie na takéto tvrdenie. Správny orgán postupujúc podľa § 32 ods. 1 Správneho poriadku správne zisťoval skutočný stav vo veci, pričom z listinných dôkazov tvrdenia uvádzané navrhovateľkou v žiadosti o navrátenie vlastníctva alebo priznanie náhrady k pozemkom sa nepreukázali.

Zákonodarca v právnej norme § 2 reštitučného zákona kogentným spôsobom ustanovuje, kto je oprávnenou osobou na navrátenie vlastníctva alebo priznanie práva

na náhradu za pozemky v zmysle ustanovení reštitučného zákona a v právnej norme § 3 taxatívny spôsobom ustanovuje zákonné dôvody na navrátenie vlastníctva alebo priznanie práva na náhradu. Skutočnosti o oprávnenosti osoby preukazujú vlastnícke listiny žiadaných pozemkov a pokiaľ žiadateľom nie je oprávnená osoba podľa § 2 ods. 1 (pôvodný vlastník) aj listiny preukazujúce právne nástupníctvo po pôvodnom vlastníkovi podľa § 2 ods. 2, ako aj skutočnosti preukazujúce prechod vlastníctva na štát alebo inú právnickú osobu. Dôkazy o oprávnenosti osoby je povinný pozemkovému úradu predložiť alebo navrhnúť žiadateľ reštitučného nároku.

Podľa názoru odvolacieho súdu zhodne s názorom súdu prvého stupňa listinné dôkazy predložené navrhovateľkou neboli spôsobilé preukázať, že bola oprávnenou osobou podľa § 2 ods. 2 písm. b), pretože zo skutkových okolností v danej veci vyplýva, že pôvodná vlastníčka [REDAKOVANÉ], od ktorej si navrhovateľka odvodzovala oprávnenosť, dňa 11. 5. 1940 spísala vlastnoručne závet, avšak tento nebol predložený v dedičskom konaní po poručiteľke, ktoré prebehlo len v Rakúsku a ani nebol prejednaný v dedičskom konaní po nej. Navrhovateľka na základe tohto závetu teda ani nenadobudla dedičstvo po uvedenej poručiteľke.

V odvolacom konaní navrhovateľka predložila listinu za účelom preukázania oprávnenosti osoby a to „Úradný záznam č. 10D/704/2008 Dnot 22/2008 zo dňa 27. 2. 2008“ napísaný na Notárskom úrade v Šamoríne súdnym komisárom [REDAKOVANÉ], v dedičskej veci po poručiteľke [REDAKOVANÉ] rod. Grosz, zomrelej dňa 7. 7. 1945 za prítomnosti právnej zástupkyne navrhovateľky [REDAKOVANÉ]. V uvedenom „úradnom zázname“ súdny komisár konštatuje, že na základe preložených listín - Rozsudok Krajského súdu v Trnave č. k. 32Sp 7/2007-19 zo dňa 16. 5. 2007, rozhodnutie Obvodného pozemkového fondu v Dunajskej Strede č. D/2007/00344-3 zo dňa 11. 1. 2007, bola zistená skutočnosť, že po nebohej [REDAKOVANÉ] rod. Grosz pripadá do úvahy ako jediný závetný dedič [REDAKOVANÉ] a súčasne, že účastník konania bol oboznámený, že predmetná dedičská vec bude až do právoplatného skončenia veci o existenciu predmetu dedičstva uznesením Okresného súdu v Dunajskej Strede prerušená.

Občiansky súdny poriadok (O. s. p.) v právnych normách §§ 175za - 175d ustanovuje činnosť notárov ako súdnych komisárov v konaní o dedičstvo a v právnej norme § 175za

ustanovuje osvedčenie o dedičstve ako formu rozhodnutia v dedičskom konaní o nadobudnutí resp. o nenadobudnutí dedičstva po poručiteľovi. Činnosť notárov upravuje zákon č. 323/1992 Zb. o notároch a notárskej činnosti (Notársky poriadok), ktorý v právnych normách §§ 36 a nasl. ustanovuje konanie notárov a listiny, ktoré sú oprávnení v rámci svojej činnosti vydávať.

Z uvedených ustanovení Občianskeho súdneho poriadku a ani z ustanovení Notárskeho poriadku nevyplýva, že notár ako súdny komisár v dedičskom konaní rozhoduje o nadobudnutí dedičstva formou „úradného záznamu“.

Treba súhlasiť s názorom navrhovateľky, že podľa platnej úpravy Občianskeho zákonníka predpokladom platnosti závetu spísaného vlastnoručne poručiteľom nie je doložka notára alebo iného štátneho orgánu...

Zo skutkových zistení v danej veci však vyplýva, že navrhovateľka v dedičskom konaní po pôvodnej vlastníčke [REDAKOVANÉ] nenadobudla vlastníctvo k žiadaným nehnuteľnostiam ako dedičstvo na základe závetu vlastnoručne spísaného poručiteľkou dňa 11. 5. 1940. Listina - „úradný záznam“ napísaná na Notárskom úrade v Šamoríne dňa 27. 2. 2008 nie je spôsobilá byť dôkazom preukazujúcim oprávnenosť osoby navrhovateľky podľa § 2 ods. 2 písm. b) reštitučného zákona, pretože nespĺňa zákonné náležitosti rozhodnutia notára ako súdneho komisára o nadobudnutí dedičstva po poručiteľke [REDAKOVANÉ] navrhovateľkou na základe závetu.

Obvodný pozemkový úrad v preskúmanom správnom konaní a ani súd prvého stupňa v preskúmanom súdnom konaní nebol oprávnený posudzovať platnosť závetu a priznať mu právne následky z neho vyplývajúce.

Správny orgán sa správne zaoberal, či navrhovateľke nevzniklo právo oprávnenej osoby podľa ďalších zákonných dôvodov ustanovených v § 2 ods. 2 písm. a), c), d), e) reštitučného zákona. Z listinných dôkazov vyplýva, že navrhovateľka bola vnučkou sestry pôvodnej vlastníčky, v dôsledku čoho jej nesvedčí právo oprávnenej osoby ani na základe ďalších zákonných dôvodov ustanovených v § 2 ods. 2.

Odvolačný súd neprihliadol na tvrdenie navrhovateľky uvedené v odvolaní, že podľa jej názoru obvodný pozemkový úrad konal vo veci zaujato. Považoval takéto jej tvrdenie za nedôvodné, pretože z obsahu predloženého administratívneho spisu nevyplýva, že by navrhovateľka vzniesla námietku zaujatosti v priebehu správneho konania podľa § 10

Správneho poriadku. Právne normy §§ 9 až 12 Správneho poriadku ustanovujú zákonné podmienky o vylúčení zamestnancov alebo členov správneho orgánu z prejednávania a rozhodnutia veci. Tvrdenie navrhovateľky, že niektoré zo žiadaných nehnuteľností sú vo vlastníctve bývalého riaditeľa Obvodného pozemkového úradu v Dunajskej Strede, bez uvedenia ďalších skutočností preukazujúcich pomer pracovníkov správneho orgánu k veci alebo k účastníkom správneho konania, nemôže mať za následok spochybnenie ich zaujatosti, s prihliadnutím, že ide o bývalého riaditeľa správneho orgánu, ktorú skutočnosť tvrdila aj samotná navrhovateľka ako aj, že nehnuteľnosti nadobudol na základe kúpnej zmluvy, ktorej vklad povolila správa katastra v roku 1998, čo potvrdil odporca vo vyjadrení k odvolaniu.

Odvolací súd v tejto súvislosti poukazuje, že týmto rozhodnutím nie je dotknuté právo navrhovateľky domáhať sa ochrany vlastníka na súde v inom a to občianskoprávnom konaní...»

V zmysle konštantnej judikatúry ústavného súdu je dôvodom na odmietnutie návrhu pre jeho zjavnú neopodstatnenosť absencia priamej súvislosti medzi označeným základným právom alebo slobodou na jednej strane a namietaným konaním alebo iným zásahom do takéhoto práva alebo slobody na strane druhej. Inými slovami, ak ústavný súd nezistí relevantnú súvislosť medzi namietaným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých navrhovateľ namieta, vysloví zjavnú neopodstatnenosť sťažnosti a túto odmietne (obdobne napr. III. ÚS 263/03, II. ÚS 98/06, III. ÚS 299/07).

Citovaný čl. 46 ods. 1 ústavy je primárnou ústavnou bázou pre zákonom upravené konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky príslušných na poskytovanie právnej ochrany, a tým aj „bránou“ do ústavnej úpravy jednotlivých aspektov práva na súdnu a inú právnu ochranu zakotvených v siedmom oddiele druhej hlavy ústavy (čl. 46 až 50). Zároveň podľa čl. 46 ods. 4 ústavy podmienky a podrobnosti o tejto ochrane ustanoví zákon, resp. v zmysle čl. 51 ods. 1 ústavy je možné domáhať sa práv podľa čl. 46 ústavy len v medziach zákonov, ktoré toto ustanovenie vykonávajú (obdobne napr. I. ÚS 56/01, I. ÚS 136/06, III. ÚS 198/07).

V rámci svojej rozhodovacej činnosti ústavný súd vyjadril aj názor, že právo na spravodlivý súdny proces neznamena právo na to, aby bol účastník konania pred všeobecným súdom úspešný, teda aby bolo rozhodnuté v súlade s jeho požiadavkami, resp. s jeho právnymi názormi. Z opačného pohľadu možno povedať, že neúspech v súdnom konaní nie je možné považovať za porušenie základného práva. Je v právomoci všeobecných súdov vykladať a aplikovať zákony. Pokiaľ tento výklad nie je arbitrárny a je náležité zdôvodnený, ústavný súd nemá dôvod doň zasahovať (napr. I. ÚS 50/04, III. ÚS 67/06).

Vychádzajúc zo zistených skutočností, ako aj zo svojej doterajšej judikatúry ústavný súd konštatuje, že nemá pochybnosti o odôvodnenosti a ústavnej konformnosti napadnutého rozsudku najvyššieho súdu, pretože najvyšší súd v ňom jednoznačne predstavil svoje úvahy opierajúc sa o príslušné právne normy. Keďže podstatou problému bola len otázka oprávnenosti osoby domáhajúcej sa svojho nároku podľa zákona č. 503/2003 Z. z., najvyšší súd danú problematiku podrobne rozobral a uviedol, že sťažovateľka nepreukázala, že je osobou oprávnenou v zmysle § 2 ods. 2 písm. b) zákona č. 503/2003 Z. z., pretože „úradný záznam“ napísaný na notárskom úrade 28. februára 2008 nemožno pokladať za dôkaz o nadobudnutí dedičstva sťažovateľkou na základe závetu vlastnoručne napísaného poručiťkou 11. mája 1940. Najvyšší súd poukazujúc na príslušné zákonné ustanovenia uzavrel, že v rámci dedičského konania notár nerozhoduje vo forme úradného záznamu, a teda že predložením takého dôkazu sťažovateľka nesplnila podmienku ustanovenú v § 2 ods. 2 písm. b) zákona č. 503/2003 Z. z. Okrem toho najvyšší súd konštatoval, že správne postupoval správny orgán, keď zisťoval, či u sťažovateľky nie je daný iný dôvod oprávňujúci uplatnenie nároku podľa zákona č. 503/2003 Z. z. Vzhľadom na to, že bolo zistené, že sťažovateľka bola vnučkou poručiťky, nesvedčalo jej právo oprávnenej osoby ani na základe inej zákonnej možnosti uvedenej v § 2 ods. 2 zákona č. 503/2003 Z. z.

Je potrebné konštatovať, že najvyšší súd neprehliadol ani ďalšiu námietku sťažovateľky, ktorej podstatou bolo tvrdenie o zaujatom postupe pozemkového úradu. V tejto súvislosti odvolací súd uviedol, že nebolo zistené, aby takúto námietku sťažovateľka vzniesla v priebehu správneho konania, a len konštatovanie, že v súčasnej dobe niektoré

zo sporných nehnuteľností vlastní bývalý riaditeľ pozemkového úradu, bez uvedenia konkrétnych argumentov preukazujúcich príčinnú súvislosť medzi prípadným zaujatým postupom pozemkového úradu a súčasným vlastníctvom tejto osoby je irelevantné. Najvyšší súd však nezabudol pripomenúť, že jeho rozhodnutím nie sú dotknuté práva sťažovateľky domáhať sa ochrany svojich majetkových práv v inom občianskoprávnom konaní.

Podstatou článku 51 ods. 1 ústavy je stanoviť mantinely, v rámci ktorých sa môže pohybovať osoba domáhajúca sa svojho práva na spravodlivý súdny proces (základné právo podľa čl. 46 ods. 1 ústavy). Zákonný priestor, o ktorom pojednáva citovaný článok, dáva osobe právo domáhať sa svojich nárokov, pričom orgán rozhodujúci o týchto nárokoch je povinný rešpektovať zákonné ustanovenia. Sťažovateľka sa v danom prípade domáhala ochrany svojich majetkových práv, keď podľa zákona č. 503/2003 Z. z. žiadala navrátenie skonfiškovaných nehnuteľností. V tomto prípade si však musela byť vedomá istých obmedzení vyplývajúcich z § 2 ods. 2 zákona č. 503/2003 Z. z., ktorý jednoznačne ustanovuje, koho je potrebné považovať za oprávnenú osobu. Tieto obmedzenia prijaté zákonodarným orgánom v podobe zákona boli zaväzujúce nielen pre sťažovateľku, na ktorej pleciach ležalo preukázanie oprávnenosti svojej osoby k postupu podľa citovaného zákona, ale aj pre najvyšší súd. Ten v súlade s príslušnými ustanoveniami všeobecne záväzných právnych predpisov vzťahujúcich sa na danú vec uzavrel, že sťažovateľke nesvedčalo právo oprávnenej osoby, pričom toto zistenie aj náležite odôvodnil.

Ústavný súd je toho názoru, že negatívny výsledok konania z pohľadu sťažovateľky nemôže viesť k záveru o porušení jej základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ak postup najvyššieho súdu je v súlade so zákonom a ak výsledok jeho rozhodovacej činnosti nenesie znaky svojvôle alebo neodôvodnenosti. Ústavný súd sa totiž nedomnieva, že z rozsudku najvyššieho súdu vyplývala jednostrannosť, ktorá by zakladala svojvôľu alebo takú aplikáciu príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich účelu, podstaty a zmyslu. Najvyšší súd dostatočne predstavil myšlienkové pochody, ktoré ho viedli k stotožneniu sa s právnym názorom krajského súdu, a preto jeho závery vyslovené v danej veci nemožno

kvalifikovať ako zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, ale ako také, ktoré sú v súlade s obsahom základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

S prihliadnutím na postavenie ústavného súdu vo vzťahu k rozhodovacej činnosti všeobecných súdov, na odôvodnenosť napadnutého rozhodnutia, ako aj s poukazom na to, že obsahom základného práva na súdnu ochranu nie je právo na rozhodnutie v súlade s právnym názorom účastníka súdneho konania, resp. právo na úspech v konaní (obdobne napr. II. ÚS 218/02, III. ÚS 198/07, I. ÚS 265/07, III. ÚS 139/08), ústavný súd sťažnosť v tejto časti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

Keďže ústavný súd sťažnosť odmietol, bolo bez právneho významu zaoberať sa ďalšími požiadavkami sťažovateľky nastolenými v sťažnosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 5. novembra 2008